

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžrk/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200322
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200322.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členiek senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: P. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., zastúpenej LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, so sídlom Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: 1/ Krajská prokuratúra Nitra, so sídlom Damborského 1, Nitra, 2/ Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., zastúpená advokátskou kanceláriou BIZOŇ&PARTNERS, s.r.o. Hviezdoslavovo nám. 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, o správnej žalobe proti oznámeniu žalovaného o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/005676-4, UPo 23/2016-4 z 22. januára 2016 a rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/80/2016-107 z 13. decembra 2017, taktó

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania voči žalovanému.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 11S/80/2016-107 z 13. decembra 2017 podľa § 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku zrušil oznámenie žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/003392-4, UPo 18/2015-4 z 13. januára 2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobu v časti o zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 65/2015-8 z 5. novembra 2015 krajský súd odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Oznámením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/005676-4, UPo 23/2016-4 z 22. januára 2016 žalovaný, ako druhostupňový správny orgán, vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015 o vyhovení protestu prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra a zrušení protestom napadnutého rozhodnutia č. V 5577/15 z 26. augusta 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne, bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný poukázal na to, že

predmetné rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku právne doručené dňa 16. novembra 2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 25. novembra 2015. Lehota na podanie odvolania tak podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 1. decembra 2015 (utorok), kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až v pondelok dňa 7. decembra 2015.

3. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný nesprávne posúdil odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že na doručenke pripojenej k rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa nie je osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky, ale len jedna pečiatka s dátumom 11. novembra 2015, a preto podľa názoru krajského súdu neboli splnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia dňom 16. novembra 2015. Krajský súd tiež zdôraznil, že žalobkyňa si prvostupňové rozhodnutie osobne prevzala dňa 25. novembra 2015, pričom z novej judikatúry Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo 17. septembra 2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo 6. októbra 2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 z 1. marca 2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 z 30. marca 2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 z 25. januára 2017, sp. zn. 3Asan/2/2016, sp. zn. 3Sžo/245/2015 z 25. apríla 2017) vyplýva, že faktické doručenie zásielky je uprednostnené pred jej fiktívnym doručením v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2017, a to s akcentom na princíp právnej istoty. Krajský súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžo/101/2015 z 30. marca 2016, v ktorom najvyšší súd okrem iného uviedol, že k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu a pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočností týkajúce sa náhradného doručenia neskúma.

4. Krajský súd ustálil, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 26. novembra 2015 a uplynula dňa 10. decembra 2015, a preto odvolanie žalobkyne podané na poštovú prepravu dňa 7. decembra 2015 bolo podané včas a je povinnosťou správneho orgánu o ňom meritorne rozhodnúť.

5. K návrhu žalobkyne na preskúmanie a zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 65/2015-8 z 5. novembra 2015 krajský súd uviedol, že na preskúmanie tohto prvostupňového rozhodnutia nie sú splnené zákonom stanovené podmienky a žaloba bola v tejto časti podaná predčasne. Uvedené rozhodnutie zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť, v dôsledku čoho žaloba v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom súdneho preskúmania.

6. K námietke Krajskej prokuratúry Nitra, že žalovaný je v podanej žalobe nesprávne označený, krajský súd uviedol, že podľa § 2 ods. 1, 3 a 5 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase podania žaloby je okresný úrad miestnym orgánom štátnej správy, ktorú vykonáva odbor okresného úradu alebo organizačný útvar odboru okresného úradu určený podľa odseku 6, ak § 7 neustanovuje inak. Okresný úrad má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti. Z uvedeného krajský súd vyvodil, že Okresný úrad Nitra, ktorý označila žalobkyňa za žalovaného, má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania, pričom oznámenie o vybavení podania z 13. januára 2016 vydal Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov a rozhodnutie z 2. novembra 2015 vydal Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, teda organizačné útvary vykonávajúce štátnu správu na príslušnom úseku štátnej správy, organizačne podliehajúce Okresnému úradu Nitra.

7. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd tak, že žalobkyni ani žalovanému náhradu trov konania nepriznal (§ 25 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku), nakoľko pomer ich úspechu a neúspechu v konaní bol rovnaký (žalobkyňa bola úspešná v časti zrušenia oznámenia žalovaného o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/003392-4, UPo 18/2015-4 z 13. januára 2016 a žalovaný bol úspešný v časti odmietnutia žaloby o zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 65/2015-8 z 5. novembra 2015). Krajskej prokuratúre Nitra, ako ďalšiemu účastníkovi konania, krajský súd nepriznal náhradu trov konania z dôvodu, že jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a ďalšiemu účastníkovi konania R. X. krajský súd nepriznal náhradu trov

konania, nakoľko mu po jeho príbratí do konania neuložil žiadnu povinnosť, pri plnení ktorej by mu trovy konania vznikli (§ 169 Správneho súdneho poriadku).

8. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a podľa povahy veci vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

9. Ku konštatovaniu krajského súdu, že vo veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia, nakoľko na doručení nie je osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky, žalovaný poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok a uviedol, že deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom uloženia zásielky, preto nemožno konštatovať, že k opakovanému pokusu o doručenie nedošlo len z dôvodu, že ten istý dátum je uvedený na doručení cez oba riadky.

10. K judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú vo svojom rozhodnutí poukazoval krajský súd, žalovaný uviedol, že štyri zo šiestich menovaných rozsudkov neboli vynesené v čase vydania preskúmaného oznámenia žalovaného. Tiež poukázal na to, že aj samotný najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že judikatúra najvyššieho súdu nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku jednotná.

11. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia. Taktiež žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžd/20/2011 z 25. apríla 2012, v ktorom najvyšší súd uviedol, že ak sú splnené všetky zákonom stanovené podmienky, považuje sa posledný deň trojdňovej lehoty uloženia zásielky za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení zásielky nedozvedel, prípadne sa o uložení dozvedel, ale si ju vyzdvihol až po uplynutí tejto trojdňovej lehoty. Žalovaný tiež poukázal na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4As/67/2005 z 30. novembra 2006, podľa ktorého citované ustanovenie Správneho poriadku spája vznik danej fikcie s márnym uplynutím trojdňovej lehoty, behom ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky, a nie s nevyzdvihnutím si zásielky vôbec.

12. Žalovaný uviedol, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom, a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

13. Žalovaný zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 Správneho poriadku ohľadom fikcie doručenia, tak aby bol plne zohľadnený skutočný deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až novelou zákonom č. 149/2017 Z.z. s účinnosťou od 1. júla 2017. V dôvodovej správe k uvedenému zákonu sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, a to najmä z dôvodu, že v prípade, ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť napr. 18. deň od uloženia, má sa právne za to, že mu bola písomnosť doručená už tretí deň lehoty a teda napríklad v prípade všeobecnej odvolacej lehoty podľa Správneho poriadku v dĺžke 15 dní mu vlastne plynie v správnom konaní posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch od uloženia u občanov nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

14. Žalovaný v kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, keď bez dokazovania urobil úsudok o nesprávnosti doručenký a postupu doručovateľa. Poukázal na to, že žalobkyňa nenamietala, že v ľavej hornej časti doručenký bola pečiatka s dátumom 11. november 2015 vyznačená cez oba body 2. aj 3., a že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia.

15. Žalovaný tiež namietal, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal so zrejmom skutočnosťou, že vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie je nevykonateľné z dôvodu, že aktuálnym vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Tiež namietal, že nový vlastník nehnuteľností nebol účastníkom súdneho konania v prejednávanej veci.

16. Žalovaný tiež v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne označenie žalovaného v napadnutom rozsudku. Správne mal byť žalovaný označený ako Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, nakoľko štátnu správu vykonáva odbor okresného úradu alebo organizačný útvar odboru okresného úradu.

17. Žalovaný poukázal na to, že v súvisiacich porovnateľných konaniach, kde spoločnosť Poľnohospodárka pôda, s.r.o. podala žalobu o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov, referátu katastra nehnuteľností o potvrdení rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora a zrušení právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu, správny súd žaloby žalobcu právoplatne zamietol.

18. Žalobkyňa sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila so závermi napadnutého rozsudku a navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť a priznať žalobkyňi náhradu trov kasačného konania. Podľa jej názoru k splneniu podmienok pre vznik fikcie doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku je potrebné, aby bol adresát upozornený na následný pokus o doručenie s uvedením dňa a hodiny a tiež musí byť zrejmé, ktorým dňom bola zásielka na pošte uložená. Žalobkyňa poukázala na potrebu ústavne konformného výkladu zákonov, pričom výklad a interpretácia právnej normy musí byť v súlade s jej zmyslom a účelom. Taktiež zdôraznila, že v prejednávanej veci je rozhodujúca skutočnosť, že došlo k reálnemu prevzatiu zásielky.

19. Krajská prokuratúra Nitra sa vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnila s námietkou žalovaného ako sťažovateľa o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom. Vzhľadom na to, že žalobkyňa si v správnom konaní nevyzdvihla zásielku uloženú na pošte do troch dní od jej uloženia, s poukazom na § 24 ods. 2 Správneho poriadku sa posledný deň tejto trojdňovej lehoty považuje za deň doručenia. Odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty.

20. Krajská prokuratúra Nitra sa stotožnila s dôvodom kasačnej sťažnosti. Má za to, že z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa podala odvolanie oneskorene. Považuje za účelové jej tvrdenie, že v jej listovej schránke nebola zanechaná výzva s upozornením doručovateľa, že jej v určenom čase príde opakovane doručiť úradnú zásielku. Ak by žalobkyňa nemala doručené upovedomenie o uložení zásielky na pošte, logicky by sa o tomto uložení nedozvedela a nemohla by si zásielku na pošte prevziať dňa 25. novembra 2015.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd postupom podľa § 452 a nasl. Správneho súdneho poriadku preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas oprávnenou osobou, jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 137 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku).

22. Predmetom preskúmania v prejednávanej veci je oznámenie o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/005676-4, UPo 23/2016-4 z 22. januára 2016, ktorým žalovaný ako druhostupňový správny orgán

vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015 bolo podané oneskorene.

23. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného najvyšší súd zistil, že Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, ako správny orgán prvého stupňa, rozhodnutím č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015 vyhovel protestu prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra a zrušil protestom napadnuté rozhodnutie č. V 5577/15 z 26. augusta 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne.

24. Predmetné rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor, bolo doručované žalobkyni doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručovaním, keď oba pokusy o doručenie (dňa 10. novembra 2015 a dňa 11. novembra 2015) boli neúspešné. Po druhom neúspešnom pokuse o doručenie bola zásielka s rozhodnutím uložená dňa 11. novembra 2015 na pošte. Žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25. novembra 2015, čo potvrdila na doručeníke svojím vlastnoručným podpisom. Proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor, č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015 podala žalobkyňa dňa 7. decembra 2015 odvolanie.

25. Oznámením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/005676-4, UPo 23/2016-4 z 22. januára 2016 Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností ako druhostupňový správny orgán, vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný v tomto oznámení poukázal na to, že rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015 bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku právne doručené dňa 16. novembra 2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 25. novembra 2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 1. decembra 2015 (utorok), kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až v pondelok dňa 7. decembra 2015.

26. Na základe podanej žaloby Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zrušil uvedené oznámenie žalovaného o vybavení podania z dôvodov vyššie uvedených a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

27. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu kasačného bolo v medziach podanej kasačnej sťažnosti posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného dospel k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci žalovaným.

28. Spornou otázkou v prejednávanej veci je posúdenie splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia. Ako už bolo uvedené, prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 10. a 11. novembra 2015) uložené dňa 11. novembra 2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25. novembra 2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte, pričom tento deň je rozhodujúci pre začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 Správneho poriadku nastala fikcia doručenia.

29. Podľa ustanovenia § 24 ods. 2 Správneho poriadku, účinného v čase doručovania prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v otázke právneho posúdenia splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 vety tretej Správneho poriadku v prejednávanej veci stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku.

31. Citované ustanovenie § 24 ods. 2 Správneho poriadku zakotvuje inštitút tzv. náhradného doručenia do vlastných rúk. Predpokladom takéhoto postupu je však skutočnosť, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje a zároveň zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ďalšie osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Obe upovedomenia sa vykonávajú vhodným spôsobom. Predpokladom však je skutočnosť, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. V takom prípade, pokiaľ si adresát zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to aj za predpokladu, že sa adresát o uložení svojej zásielky nedozvedel.

32. Najvyšší súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručenu. Avšak v prejednávanej veci nemôže najvyšší súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu, tak ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že v prípade, ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

33. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo 17. septembra 2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo 6. októbra 2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 z 1. marca 2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 z 30. marca 2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 z 25. januára 2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 z 25. apríla 2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27. októbra 2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodných spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených

mediach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07).“

34. V neposlednom rade považuje najvyšší súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručенú až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správne mu orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 1. júla 2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 správneho poriadku, tak ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30. júna 2017) je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

35. S poukazom na novšie ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu, považuje najvyšší súd právny názor vyslovený krajským súdom v napadnutom rozsudku za ústavne konformný a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú.

36. V prejednávanom prípade je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty, dňa 25. novembra 2015, si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo prvostupňové rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. UP 40/2015-7 z 2. novembra 2015, na pošte reálne prevzala. „V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“ (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo 17. septembra 2013).

37. S poukazom na uvedené najvyšší súd v súlade s názorom krajského súdu dospel k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 26. novembra 2015 a uplynula dňa 10. decembra 2015, a preto odvolanie žalobkyne podané na poštovú prepravu dňa 7. decembra 2015 bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného správneho orgánu o ňom meritórne rozhodnúť.

38. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo je pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplantením inštitútu náhradného doručenia, najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci už nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie, a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomnosti, keď žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. V tejto súvislosti najvyšší súd upriamuje pozornosť Krajskej prokuratúry Nitra na obsah tejto námietky žalobkyne a konštatuje, že žalobkyňa nenamietala, že nebola upovedomená o uložení zásielky na pošte, tak ako to vo svojich záveroch vyvodila Krajská prokuratúra Nitra vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti.

39. Na okraj najvyšší súd poznamenáva, že sa nestotožňuje so záverom krajského súdu, ktorý považoval za vadu doručovania, keď na doručienke nebol osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky. Najvyšší súd konštatuje, že skutočnosť, že na doručienke je v kolónkach „2 Opakované doručenie“ a „3 Deň uloženia zásielky“ len jedna pečiatka s dátumom 11. novembra 2015, nespôsobuje vadu doručovania a z doručienky je nepochybné, že v deň 11. novembra 2015 bol vykonaný opakovaný pokus o doručenie zásielky a zároveň bola v tento deň zásielka uložená na pošte.

40. K námietke žalovaného, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, najvyšší súd uvádza, že sa nejedná o preskúmanie napadnutého oznámenia žalovaného nad rámec žalobných dôvodov, keď krajský súd zrušil napadnuté oznámenie z dôvodu nesprávneho práveho posúdenia otázky doručovania žalovaným. Najvyšší súd zistil, že splnenie zákonných podmienok pre vznik fikcie doručenia bolo hlavnou žalobnou námietkou žalobkyne, a aj keď výslovne žalobkyňa nenamietala skutočnosť, že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia, v žalobe namietala nedodržanie zákonného postupu pre možnosť vzniku fikcie doručenia (ktorý už z dôvodov uvedených nebolo potrebné vo veci skúmať), pričom svoju argumentáciu v žalobe oprela okrem iného aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 65/2010-49 z 27. októbra 2010, z ktorého odvodzoval svoj právny názor aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa náhradného doručovania, na ktoré odkazoval krajský súd v napadnutom rozsudku. Kasačný súd má za to, že krajský súd nevybočil z rámca súdneho prieskumu tak ako bol definovaný žalobnými bodmi.

41. Najvyšší súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklarátorný, bez reálnej možnosti nápravy. V prípade ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, takéto rozhodnutie zruší a správny orgán sa musí vecou znova zaoberať. Konštrukcia žalovaného popiera účel správneho súdnictva, podanie žaloby by vo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný, či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritórne o podanom odvolaní žalobkyne. Najvyšší súd uvádza, že krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci. Vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne. V tejto súvislosti je bezpredmetná aj námietka žalovaného, že v porovnateľných konaniach správny súd zamietol žaloby spoločnosti Poľnohospodárka pôda, s.r.o. Aj keď sa jedná o porovnateľné veci, pokiaľ ide o predmet konania na správnom orgáne, najvyšší súd zdôrazňuje, že v súdnom konaní sa nejedná o totožnú, či obdobnú vec, pretože v prejednávanej veci (na rozdiel od konaní vo veciach žalôb podaných spoločnosťou Poľnohospodárka pôda, s.r.o.) správny súd nepreskúmal konečné rozhodnutie Okresného úradu o odvolaní účastníka konania, ale len oznámenie, ktorým okresný úrad upovedomil účastníka konania o nedodržaní lehoty na podanie odvolania.

42. Pokiaľ ide o označenie žalovaného v napadnutom rozsudku, najvyšší súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že Okresný úrad Nitra má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a samostatne konať pred súdom. Je miestnym orgánom štátnej správy, tak ako ho definuje zákon č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozhodnutia napadnuté žalobou podanou v tomto súdnom konaní boli vydané jednotlivými organizačnými útvarmi Okresného úradu Nitra, teda boli vydané uvedeným miestnym orgánom štátnej správy, ktorého pasívnu legitimitáciu nemožno poprieť.

43. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalovaného vznesené v kasačnej sťažnosti za nedôvodné, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.

44. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobkyni ich náhradu voči žalovanému (sťažovateľovi) priznal z dôvodu jej úspechu v kasačnom konaní (§ 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

45. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .